

CAM-İŞ

Sahibi :
İst. Cam İşçileri Sendikası
Yazı işlerini fiilen idare edenler:
H. TÜRKÂY
N. ŞEKER; H. KARA
Basıldığı yer:
TÜRKİYE TİCARET Matbaası

İŞÇİ ARKADAŞ
Bu Gazete senin malındır.
Bundan istifade etmesini bil
Ve SENDİKANA üye ol

Gayri siyasî, İçtimaî ve meslekî Gazete

YIL : 1 — SAYI : 4 | Her Ayın 1 inde çıkar | Paşabahçe — İstanbul | Adres: Cam İşçileri Sendikası, 1/2/1953 — Pazartesi | Fiatı : 10 Kuruş

Türk-İş Konfederasyonu

Cam eşya ithal edilmemesi hakkındaki sendikamızın teşebbüsünü destekliyor

Üç aydanberi Sendika Yönetim kuruulnun sanayiimizle ilgili cam eşyanın ithal edilmemesi hakkındaki teşebübs ve temasları.

Aralık ayının sonlarında, Ankaraya gönderilen bir arkadaşın Konfederasyon icra heyeti ile yaptığı müşterek temasları müsbet bir safhaya girmi şbulunmaktadır.

Türk-İş Konfederasyonunun bu mevzudaki tezimizi tamamiyle desteklemesi ve Ticaret Bakanlığı nezdindeki devamlı teşebbüsleri yukarıda bahis edilen müsbet safhanın elde edilmesine esas faydayı sağlamıştır.

6/Ocak tarihli bir yazısında Türk-İş şöyle demektedir:

(Yönetim kurulunuz azası Nevzat Şekerle 29 Aralık tarihinde yaptığımız olgili Bakanlık nezdindeki şifahi teşebbüsden sonra sureti ilişik yazı bu defa tekrar Ticaret ve Çalışma Bakanlıklarına resmen gönderilmiştir.)

Sureti ilişik yazıda da bugünkü cam imâlatının memleket ihtiyacını karşılayabileceği belirtilmekte dışarıdan gelen malların memleket ekonomisine, işsizliğe ve millî sermayeye verdiği zararlar rakamlarla anlatılmakta bazı misaller verilerek sendikamızın görüşü tamamiyle desteklenmektedir.

Yıne Türk-İş konfederasyonunda alınan ve çok acele kaydını taşıyan 17/Ocak tarihli bir yazıda;

Ticaret Bakanlığının sorduğu suallerin kopyası gönderilmekte ve yazılı bu suallerin çok acele cevaplandırılması istenmektedir.

Bakanlık bu yazısınida istenilen cam eşyanın ithal listesinden çıkarılabilmei için İstanbuldaki Cam fabrika sayısınını, imal edilen cam eşya mikdarının tesbit ve bildirilmesi istenmekte idi.

Ticaret Odası ve fabrikalar nezdinde yaptığımız temaslardan sonra istenilen cevapları derhal göndermiş bulunuyoruz.

Toplulukla İş ihtilâfı Münasebetile

Sendikamız üyelerinin hayat seviyelerini yükseltmek gayesiyle ücretlere zam mevzuunda iş ihtilafı açmıştır.

İhzarî olarak işvenle yapılan toplantıda müesesenin 500 bin lira zararından bahisle zam verilemiyeceğini, yine iş verenlerin ifadesinden öğrendik.

Şöyle bi taraf bir gözle meseleyi ve zarar sebeplerini tahlil edelim. Göreceğizkiişletme ve idare elemanlarında bugünkü çalışma ile modern bir sanayii yürütümü mevcut değildir.

Sayıları bir hayli kabarık israf ve ehliyetsizlikten doğan zararlar neticesi, ifade ettikleri zarar vukuu bulabilir.

Fakat bu ehliyetsiz işletmeciliğin zararını biz işçilere ödetmek ve yüklemek adalet kaidelerine uymaz.

Esasen ücretlerimiz, yıpranmamızla yapılacak bir mukayese, senelerdir ihmal ve istismar edildiğimizin açık delilidir.

Sanayide bir inkılâp, tasarruf ve maliyeti teknik ilerlemelerle düşürme yollarını aramak zahmetine katlanmak, en basit ve tembelce bir yoldan işçi ücretleri üzerinde durarak, ka-

(Devamı sa: 3 de)

Türkiye işçi sendikaları

Konfederasyonu sendika ve işçilere yapılan baskı hakkında beyannamesi

31/7/952 tarihinde kurulan ve 6 Eylül 1952 tarihinde ilk Genel Kurul toplantısını yapan konfederasyonumuzun icra heyeti kuruluş hazırlıklarını tamamlayıp normal faaliyetine başladığı zaman, gayelerini ve prensiplerini açıklayan bir beyanname yayınlamıştı.

Bu beyannamede, işçi ve iş veren münasebetlerine temas eden kısımda:

«Memlekette sınıf kavgalarının çıkarılmasına tevessül etmiyeceğimiz gibi işçinin istismarına ve sermaye hâkimiyetinin kanun hâkimiyetine galebesine de müsaade etmiyeceğiz» denilmekte beyannamenin son paragrafında:

«Memleket realitelerini bütün mülahâzaların üstünde tutmayı en sağlam ve şaşmaz bir kontrol olarak kabul etmekteyiz.» denilerek: İcra heyetimizin «Realite ve mantığın faik bulunduğu yerde karar kılmayı ihtiyar edeceği gibi bunun dışında herhangi bir olay ve hareket karşısında da asla lakayıt kalmıyacağı» belirtilmekte idi.

Bu prensipler içinde faaliyetlerine devam eden Konfederasyonumuz, memleketimizin muhtelif yerlerinde, sendikalara ve sendikalı işçilere yapılan baskılar karşısında harekete geçmiş ve durumu ilgili makamlara bildirmiştir.

5018 sayılı «İşçi ve işveren sendikaları ve sendika birlikleri hakkında kanun» un 9 uncu maddesinde:

«Hiç bir kimse herhangi bir sendikaya üye olmağa veya olmamağa veyahut üyelikten çekilmeye zorlanamaz. İş sözleşmelerine veya işyerlerinin iç yönetmeliklerine bu hükme aykırı şartlar konulamaz» denilmesine, teşkilatlanma ve kol

(Devamı sa. 4 de)

İKRAMİYE

PaşabahçeŞişe ve Cam fabrikaları İdare-i Meclisi maaşlı mensuplarının 1952 yılı içindeki fevkâlade çalışmalarını ve fabrikaya kazanç sağladıklarını dikkate alarak kendilerini yekûnu epey bir meblağa varan bir para ile taltif etmiştir.

Fabrika maaşlı mensupları bu karardan çok memnun olmuşlardır.

İşçilerin yaşama seviyelerin yükseltilmesi

Yazan C. GİDER

Normal gıda alamıyan, gönül yorgunluğunu izale edemiyen insan verimli iş göremez.

Bu, her ferdin bildiği bir meseledir. İyi çalışmayan insanı kendi işinde kullanan bir patron onun yapacağı işten menfaati ne olabilir? Bu sualin cevabı herkesce başka başkadır; ve müsbet değildir. Şu hale nazaran çalışan işçiye geçindirecek kazanç getirmiyen işçi ücretlerine halâ rastlanır.

Bu altından kolay kalkılamıyacak bir sualdir. Çünkü memleketimizde ücret meselesi

(Devamı sa. 2 de)

Paşabahçe cam işçileri sendikasına

İŞÇİLERİMİZİN % 99 U AZA OLMUŞTUR

Paşabahçe Şişe ve Cam fabrikası işçilerinden yüzde (99) u İstanbul Cam işçileri sendikasına aza olmuş bulunmaktadır.

İstanbulun muhtelif semtlerinde bulunan şube sendikaların ise iş yerlerindeki içşilerin iki ayda yüzde otuz artarak üye mevcudu yüzde 50 ye çıkmıştır.

Mükâfat!..

Fabrikamızda bir cam fırını daha inşaa edildi. Bu inşaada atölye ve inşaat içşilerinin hizmeti çok.

İnşaat tamamlandıktan sonra İşletme bu servis işçilerine bir Bira ziyafeti veriyor. Ziyafete icabet edenler memnun... hiç ses, seda yok...

Kendi kendime düşündüm. Eğer işletme işçilere Bira vermeyipte 15-20 şer lira mükâfat verseydi bak o zaman cümbüşe, kimi az verdi, kimi çok verdi diye günlerce dedikodusu yapılırdı. Şimdi ise ortalık sükût içinde.

Bravo! işletmeye 40 kuruşluk bir şişe bira ile işçileri mest ettikten sonra koltuklarında rahat bir nefes aldılar.

Yeşilaycı

Atelye Umumi Tamirat Postası gece ve gündüz demeden ba- fabrikanın arıza ve eksiklerini, bazan ateşin karşısında zanda yağmur ve soğuğun altında gideren arkadaşlarımız

SAĞLIK BAHİSLERİ

Baş ağrısı bir hastalık mıdır?

Dr. Lütfi Atay
Sigorta dahiliye mütehas.

Kendi dertlerimizi anlatabilecek yaşa geldikten itibaren hepimiz zaman zaman baş ağrısından müzdarip olmuşuzdur. O günleri düşünürsek birçok defa hiç bir hastalık olmadan yalnız başağrısı saatlerce huzurumuzu kaçırmıştır.

Fakat dikkatle aranır ve takip edilirse baş ağrısını tevlit edecek bir hal daima bulunur. Basit bir soğuk algınlığı, nezle, kabizlik, iş hayatımızdaki üzüntülerimiz, ailevi dertlerimiz istemediğimiz bir hâdisenin zuhuru, baş ağrısı yapabildiği gibi bir çok ateşli hastalıklar, bilhassa kafatasını alâkadar eden kısımlarda burun, göz kulağa ait hastalıklar ve menenjit denen beyin zarı iltihazla tahammül edilmez baş ağrılarına sebep olur. Şu halde baş ağrısını günlük hayatımızdaki hâdiselere ve normal yaşayışımızdaki ufak aksaklıklara ait hafif baş ağrısı, bir de yukarıda bahsettiğimiz hastalıklara ait ağır baş ağrısı olmak üzere basitçe ikiye ayırabiliriz. Bu iki şekli tedavi yolu ile de birbirinden ayırmak mümkündür. Hafif baş ağrıları kısa sürer, onu husule getiren hususî hayatımızda veya çalışmalarımızdaki aksaklığın düzelmesiyle, kabızlığın, nezlenin geçmesile kaybolduğu gibi umumiyetle ağrı kesici ilâç olan aspirin, piromidon gibi ilâçlarla da çabuk giderilir. Piyasada o kadar çok baş ağrısı ilacı var ki, bunların isimlerini saymak ayrıca bir sütun doldurur. Her tıbbî ticaret yeri terkilerinde bazı ufak değişiklikler yaparak satışa çıkarır. İnsan bünyesindeki değişikliklerde bu ilâçların methiyesini şahsa göre değiştirir. Ayni şahistaki hafif baş ağrıları dahi her defasında başka başka olduğundn ilkinde bir ilâç ikincisinde bir başka ilâç daha faideli olabilir.

Halbuki ağır baş ağrıları dediğimiz ikinci gruptakiler onu husule getiren hastalık geçmedikçe tamamiyle düzelmez. Her türlü baş ağrısı ilâcı, biraz teskin etse de hastalık geçinceye kadar devam eder. Böyle hallerde o, hastalığın diğer belirtileride teşhisi katileştirir. Bence tedavisi en güç baş ağrıları maddî ve manevî sıkıntılarımızla olanlardır. Onların giderilmesi günlük ve şahsî ve cemiyet hayatımızın gidişine tabiîdir. Ruhî olanlar esaslı bir telkin ile ve bu iş için yapılmış sakin yerlerdeki istirahathanelerde iyi bir bakım ile geçebilir.

İŞ AHLAKI

İş ahlâkı denince hususî bir ahlâktan bahsedecek değiliz. Ahlâkın tarifi ise filozofların işi. Başka bir karşılıö bulamadığımız için, ahlâk mevdumu ile bir çok noktalardan ilgili olduğunu zannedip işçi arkadaşlarımıza faideli olacağını mütalâa ettiğimiz sohbetler serisinden ancak naçiz bir düşüncemiz oldu ki bunun arkadaşlarımıza da duyurulmasını arzu ettik.

Burada, ceza kanunlarımızın şumulüne giren yeni suz telâkki edilen ahlâksızlıkları da mütalâa etmiyeceğiz, ve hattâ iş kanunu ile cezaları serahatle tesbit edilen suçlar veya kabahatlerden de bahsetmek istemiyoruz. Çünkü normal olan şey, herhangi bir insanın bu gibi şaibelerin hepsinden değilse de ar getirenlerinden münezzeh olmasıdır. Yani hırsızlık, cinayet sabotaj v.s. gibi iş ahlâkı ile kabili telif olmayan delâlete düşebilecek tiynette kimselerde, camiamızdan addedilmedikleri için sözümüz yoktur.

O halde, zahire, ahlâk ve seciyesi bakımından dört başı mamur insanlara mı hitap edeceğiz, edersek faidesi nedir? Bunların bu mevzuda noksanları olmadığını kanunlar kabul ediyor da biz neden etmiyoruz? Evet etmiyoruz, demiyoruz. Çünkü kanunların zaviyesi hattâ birçok suçların anası olan hususiyetleri kavrayamaz. Çünkü çok ahlâksız olduğunu hattâ müştereken kabul ettiğimiz öyle insanlar vardır ki, ömürleri boyunca en ufak bir ceza ya çarptırılmamışlardır.

Bu noktalardan işçi telâkki ve hasletlerine münasip bir istikamet vermek yine bizim selâhiyetlerin ve uzun uzun vadelerin harcıdır. Esas konumuza nazaran burada temas edeceğimiz nokta acı bir hayıflanıştan başka bir şey olmıyacaktır. Bir işçinin cemiyetine ve ailesine azamî faideli bir insan olarak oldukça müreffeh bir ömür sürmesini temin yolunda onun hattâ en önce ahlâken mücehhez bulunması herkesin kabul edeceği şartlardan olduğuna göre hususiyle üzerinde durmak istediğimiz noktalar olmuştur.

Ahlâk babında ileri memleketlerin iş ahlâkı ve telâkkilerinden örnekler almağa değerdi. Fakat bugün için elimizde he mmatelyal mevcut değil hemde gazetemizin hacmi meselesi mevzubahistir. Sonra da ahlâk ve telâkkilerin teessüsünde en büyük faktör

(Devamı Sayfa 4 de)

İşçilerin yaşama seviyeleri

(Baş tarafı sa. 1 de)

muhtelif cihetli, çeşitli faktörlerin tesir ettiği bir mevzuudur.

Önce işveren dediğimiz tipi gözümüzün önünde canlandıralım. Görgülüsü görgüsüzü, insaflısı, insafsızı, bilgilisi, bilgisizi, hesaplısı, hesapsızı, işini ömrünün osuna kadar yürütmek isteyeni, bir defa da zengin olmayı düşüneni, ticaret ahlâkına ve içtimaî güvenliğe önem vereni ve bunların mevcudiyetinden haberdar olmayanı da vardır.

Meseleyi bir de başka cepheden mütalâa edelim: Kömür ve maden işletmeleri ile Demir çelik sanayii gibi ana endüstri sahaları Devletin elindedir.

Ayrıca işe devlet sermayesinde gören işçi ile hususî sermayede çalışan işçilerin yövmiyeleri bir değildir. Bu durumu incelerken içşelerin özel sermayede günde kaç saat çalıştıklarını da tesbit edersek ücret farkı daha iyi anlaşılır.

Bu ücret farkının sebebi nedir?

Çünkü devletin az zamanda çok kazanma hırsı, çalışanları hayatları pahasına dahi olsa sömürmek gibi bir düşüncesi yoktur.

Sosyal güvenlik ruhu kuruluşunun ve varlığının sebepleri içindedir. Mademki Devlet işletmelerinde ücretler dolgundur. İşçilerin buralara akın etmelerini önlemek için özel sermayenin de ayni ücreti vermesi iktisadî bir zarurettir.

Ancak bu durum memleketimiz de iktisadî şartlar böyle bir keyfiyeti icap ettirmemktedir. Çünkü bizde işçi darlığı çektirecek şekilde geniş bir endüstri bu gün için mevcut değildir.

Yani sanayi işçiliğinde (Arz talep) in üstündedir. Bu hal özel iş yerlerinde ücret seviyesini düşüren başlıca sebeplerden biri addedilebilir.

Ayrıca işveren tipinin kazanç hırsını işçi ücretlerini en az'a indirmekle dindirmeye çalışan en insafsız bırakalımda, çok iyi niyetli ticaret ahlâkı yerine Sosyal dayanışmanın işçisi kadar ve dolayısiyle kendisine faideli olduğunu bilen bir başkasını ele alalım. Onun da ya iş yeri karanlık, az havalı, dar, tesislerinin eski, makinelerinin arızalı, veya az verimlidir. Ya idare personeli lüzumundan fazladır, bilgisizdir, beceriksizdir. Yahut bunların hepsi bir aradadır. Bu iyi niyetli işverenin Rantbl bir işletmeye sahip olduğu tasavvur edilebilir mi?

Kasvetli bir iş yerinde kötü tesislerle ekonomik istihsal yapılmıyacağı için burada maliyet normalin üstüne çıkar.

Böyle olunca müstahsil ya malını normal maliyetle istihsal edenden daha pahalıya satmak zolunu aramağa ya sermaye amortisman nisbetlerini düşük tutmağa, yahutta ötekilerin gittiği yola saparak işçi ücretlerini azaltır.

Benzerinden pahalı malı kimse almıyacağı, amortisman nisbetleri azalıp sermayenin amortize edilişi gecigtikçe zarara gidileceği için bu iki yolda yürüyecek sanayi bulunamaz. İyi niyet sahibi işveren de olmak kâfi değildir. O halde işyeri ranabl çalışmayan bir müstahsilin işçi ücretlerine zam yapmaması işletme personelinin lüzumundan fazlalığı, tecrübesizliği ve bilgisizliği, idare macraflarının yüksekliği gibi sebepler de işe katılırsa bu durum işçi zararına büsbütün çapraşık bir şekil alır.

Bu şartlar altında çalışan, kazancı ailesini geçindirmeğe yetmiyen, akşam evinde ne yenileceğini, hastasını, borçlarını düşünen işçi maddi düşkünlüğüne katılan birde ruhu bezginliğe kapılırsa işler, müstahsilin işçinin hemde ekonomik ve sosyal emellerimizi, zararına gittikçe kötüleşir. O halde sanayiimizin işletmelerini bugünün teknik icaplarına ayak uydurarak biran evvel en modern ve en rastonel usullerle işletmek gerektir. Bu ise sermaye, bilgi bakımından kuvvetlenmek, derlenip toparlanmak demektir.

Ancak o zaman insan ve makina gücü verimli hale gelir. Neticede istihsalin maliyeti düşer, amortisman taksitleri iktisat kaideleri ne uydurmakla beraber işçi ücretleri de artabilir. Ancak iyi kaliteli ekonomik istihsal yapan, işçisini geçindirebilen, sermayesi zazardan ve batmak tehlikesinden uzak bir sanayi yurdun ve yurtaşın her yönden kalkınmasını sağlar.

Bayan işçi arkadaşlara öğütlerim.

Yazan: Dr. Naci Buçukoğlu
Nisaiye mütehassısı

— 3 —

Bilhassa duş ve hamamlardan sonra her türlü enfeksiyon sizi beklemektedir. Eğer ayakta akşama kadar iş görecekseniz, ufak bir dinlenme fırsatında oturun ve ayaklarınızı uzatın. yoksa VARİŞ dediğimiz o damar hastalıklarına, kalp çarpıntılarına tutulursunuz. Gebelik olduğu için bu hallar artar ve sizi akşam yatakta uyutmaz, evde iş gördürmez... Sinirli olursunuz ufak bir şeye çabuk kızarsınız. Bilhasa genç bayanlarda derhal tedavi ettirmelidirler. Yumuşak esneyebilen karın korseleri, lâstik çoraplar kullanmalıdırlar.

Gebelik **ve Zatürrie : Bugün artık pencillin ve ona benzer ilâçlar sayesinde eskiden çok korkunç bilinen bu hastalık tamamiyle durdurulmuştur. Ve Gebeliğe hiç bir zaman bir zarar vermez. Böyle çok şiddetli sırt üşütmeleri ani sancılanmalar yüksek ateşli hallerde derhal hekim arkadaşa gözükmeli ve onun icap ettirdiği direktiflerde hareket etmelidir.**

Gebelik ve Appendicitis : **İlk aylık gebeliğe kadar müziç vehiç durmayan sancılı olan sağ bacağa, mideye, bele, sancıların vuran hâd appendicitis ameliyat edilebilir. 4 aylıktan sonra ise ben şahsen amaliyat ettirmek taraftarı değilim. Hasta, doğum yapıncaya kadar sancıyı azaltıcı usullerle idare etmeli, ameliyat doğumdan sonra olmalıdır.**

Gebelik e Osthui : **Pek nadir olmakla beraber tesadüf edilmektedir. Bilhasa buhar ve toz içinde çalışan işçi bayan arkadaşlarda müşahade edilmektedir.**

Asthui Nöbetleri, krizleri ancak erken gebeliklerde şiddetli kontraksiyonlu dolayısiyle Spoutau düşüklükler yapabilir. İlerlemiş gebeliklerde ise daima icap eden asthui tedavisini yapmakta hiç bir mahzur yoktur. Asthui ilâçları gebe ve çocuk üzerine zehirleyici bir tesir göstermemektedirler.

Gebelik ve Verem : **Bu hussuta ciltler dolusu eserler yazılmış. Konferanslar tertip edilmiştir. Hepsinde varılan netice şudur: Gebelik annade mevcut enfeltionu artırmakta, tüberculere daha vahim bir devreye girmekle, anne gittikçe zayıflayarak gerek işi bakımından gerekse kendi bünyesi bakımından daha tehlikeli bir safhaya girmektedir. Bence gebelik ilk üç aylıkda tıbbî bakımdan sona erdirilmelidir. Büyümüş gebeliklerde ise, şimdiki Konservatif tedavi ve ilâçlarla gebelik, doğum alınıncaya kadar idare edilmelidir. Yalnız bilhassa ağır iş sanayiinde çalışan işçi arkadaşlar sık sık kontrola (röntgen, balgam, kan) tabii tutulmalı ve onlara lâzım gelen yardım ve suhulet gösterilmeli, iş yerleri doğum sonuna kadar mümkün olduğu kadar hafif iş yerlerinde olmalıdır.**

Değerli arkadaşlarım; bugün memlekette iş ve İşçi dâvası ön plândadır. Bu hususta muhtelif sağlık tesisleri kurulmuş ve kurulmaktadır. Bence ana dâva temiz iş, temiz gıda ve mümkün olduğu kadar iyi hayat şarttır. Bugün Amerika, İngiltere de diğer iş yerleri kesif olan Milletlerde yukarıda anlattığım hususlar ön plândadır.

(Devamı var)

İşçi alındı

Müessesemiz iş hacminin genişlemesi ile 150 den fazla işçi alınmıştır. Cam ithalâtının durdurulmasiyle daha yüzlerce işsiz vatandaşlarımıza iş sahaları açılmış olacaktır.

Yeni fırın

Daha evvel haber verdiğimiz yeni fırının inşaatı bitmiş olup imâlata başlanılmıştır.

Bu fırının çalışması ile 150 ye yakın işçimiz daha çalışma imkânına kavuşmuştur.

Müessesemiz ve işçilerimiz için hayırlı ve uğurlu olsun.

Bir vazife dolayısiyle

«23.11.952 tarih ve 17 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile bazı sendika mevzuları için Ankaraya gönderilen Nevzat Şeker oradaki temaslarından bazılarını anlatıyor»

29 Aralık Pazartesi sabahı Ankara Ekspresinden indiğim de Ankara garındaki saat 9 u gösteriyordu.

Hava soğuk, fakat güneşli.

Ankaranın troleybüslerin - ben birile Ulusta iniyorum; programım şöyle: Derhal otel bulmak, karnımı doyurmak ve ufak bir çeki düzenden sonra saat tam 10 da Türk-İş konfederasyonunda bulunmak.

Türk-İş konfederasyonunun merdivenlerini nefes nefese çıkarken saatime bakıyorum ona on var. Kendi kendime aferin Nevzat diyorum bu öğ - den bendesin.

Konfederasyon reisi İsmail İnan Orta yaşlı, anlayışlı ve mücadeleci intibaını insanın üzerinde bırakan bir zat. Bilhassa yabancısı bulunduğu mevzuumuzu kısa bir anda kavraması ve bana sualler sorması hoşuma gitti.

İsmail İnanla bir saat kadar süren çalışmamız sonunda Bakana verilecek müşterek ev - rak ve rakamları hazırlıyoruz.

Bir aralık azıcık şaka yapmak fırsatını bile kaçırmiyoruz. İnan diyor ki: Siz dışarıdan gelen cam eşyanın durdurulması hususunda bu kadar mücadele ediyorsunuz peki iş verenleriniz ne yapar?

Bende diyorum ki: İşverenlerimiz de boş durmuyor mu - vafak olmamız için bize dua ediyorlar.

⁂

Saat 11 de konfederasyon - dan ayrılıyorum. Onbeş dakika sonra Ticaret Bakanlığında, Dış ticaretimizin mesul bir şahsı ile karşı karşıyayız.

Epey uzun süren konuş - mam sonunda bu zat diyor ki: Cam eşya dendiğinde, biz pencere camı, Züccaciye, kimyevi camlar ve bir kısım porselenler anlarız. Cam eşyayı ithal etmemeğe bugün için imkân yoktur. Zura bu memleketin ihracat rejiminin icapla - rından biridir.

Muhterem beyefendi diyorum. Size tamamiyle hak veriyorum. Ve temsil ettiğim cemiyette sizinle aynı fikirdedir. Muhatabım öyleyse buraya niye geldin der gibi yüzüme bakıyor.

— Yalnız diyorum. Bir nokta için alâka buyurmanızı istirham ediyorum. Madem ki, camın ithal edilmemesi im - kânsızdır. O halde pencere camı, porselenler, kimyevî camlar ve Züccaciyeden de Lüks kristallerin ithaline müsaade edilsin sadece Lâmba, Fener ve saire şişeler ile bardaklar, kadehler ve diğer harcı âlem züccaciye eşyası için bu müsaadeyi vermeyin.. Saat 12 de Ticaret Bakanlığından oldukça memnun olarak ayrılıyo - rum.

⁂

Öğleden sonra sigortalarla Çalışma Bakanlığı arasında mekik dokumakla geçti. İstirahat alan arkadaşların iki üç hafta sonra ancak paralarını alabildikleri üzerinde ısrrla duruyorum. Bu satırları ya - zarken bu işi nartık yoluna girmiş olduğunu ümid etmekteyim.

⁂

Yine bu öğle sonu İş Bankasına da uğramayı ihmal etmedim.

İş Bankası ile bizim Meclisi idarenin bazı mevzularda hem fikir olduğu kanaatına var - dım.

Şahsına eskidenberi hürmet ettiğim İş Bankası Meclisi İdare azası Sayın Üzeyir Avun - duk'un çok anlayışlı hareketine burada bir defa daha teşekkür etmek isterim.

⁂

Salı günü saat 9.30 da Ticaret Bakan vekili tarafından kabul ediliyoruz. Sayın Bakan Vekiline dışarıdan gelen mallar hakkında bütün gayretlerimizle bildiklerimizi anlatmıya çalışıyoruz. Vekil de Dış ticaret dairesinin mesul şahsı gibi bizi memnun edecek vaatde bulunuyor.

⁂

Yine kıymetli Konfederas - yon Reisi ile Çalışma Bakanını ziyaret ediyoruz. Sayın Ağaoğlu ile konuşmamız yarım saat kadar sürüyor.

Bu konuşmamız sırasında bi raralık Anadolu yakasında yapılacak işçi hastanesinin Paşabahçede yapılması üze - rinde ve Mart ayında işçi ailelerine de sigortanın (Sağlık) (bakacağı hakkında da konuşmalarda bulunuyoruz.

⁂

Fabrikamızın kurucusu Sayın Cumhurbaşkanı Bayarı Umumî Kâtibi vasıtasiyle ziyaretim. — Bu ziyaret vasıtalı olmuştur. — ve arzettigimiz dertlerimize ait müsait cevaplar beni çok memnun etmiştir.

Cumhurbaşkanımıza arka - daşlarım adına bir kerre daha şükranlarımızı sunmak iste - rim.

⁂

Netice olarak: Üç gün süren Ankara yolculuğunda üzerin - de bilhassa ısrarla durduğu - muğ ithal edilen ca meşya olmuştur.

Bu mevzuda bir işçi teşek - külü olarak manen ve made - ten hi çbir fedakârlıktan çekinmemekteyiz. Fakat muhterem işverenlerin de hayatı ehemmiyeti olan bu mevzuu lâyıkıle kavramak istemediklerini üzülerek beyan etmek isteriz. Bizim böyle bir iddiayı ortaya atmamıza sebep teamslarımızdan edindiğimiz netice olmuştur.

Şimdiye kadar bu işte kısır hareket edildiğini (B Adil Aktuluğ ile Hakkı Altınayın İlk bakardahi teşebbüsleri hariç) tekrarlarken bütün işverenlerin artık uyanmasını ve bu mevzuda berleşmesini istiyoruz.

Toplulukla iş ihtilâfı

(Baş tarafı sa. 1 de)

zanç yollarını aramak pek iptidaî bir usuldür.

Ayrıca bu hal sanayii muattal bırakır.

Kezalik Sanayi'imiz de uzun senelerdir bu yüzden bir yenilik olmamıştır. Aynı zamanda bu günkü idare elemanları tasarruf zihniyeti ve müessesenin za - rarını nazarı dikkate ala - rak işçi ücretlerine zam yapılması mümkün olmıya - cağını iddia etmişlerdir.

Buna rağmen maaşlı müstahdemine yarım maaş ikramiye vermek sureti ile bir evvelki ifadelerini kendileri yalanlamış oldular.

Badema bu zevatın za - rardan bahsetmemeleri akla ve mantığa yakın bir ifade tarzı olur zannederim.

Ayrıca da işçi ücretleri - ne bir zam yapılmasını uygun görmiyen (İdare Meclisi) azasından bazı zevat bir toplantımızda, biz realiteden bahsediyoruz. Siz ise ufukları geniş görüyorsunuz buyürmuşlardır.

500 bin lira zarar olduğunu iddia eden bu efendiler, acaba mali müzayaka içinde kıvranan işçilerin taleplerini red edip, maaşlı müstahdemlerine hangi kârdan ve hangi realiteye göre ikramiye verdiler, bunu anlayamadık.

Zaten bütün karar ve hareketleri ile müesseseyi bir mâlikhane zihniyeti ile çalıştırmak sevdasında olan bu zevattan, böyle realite ile zerre kadar alakası olmayan kararları beklemek tabiidir.

Gölge etmesinler başka ihsan istemiyoruz.

Hasan Türk'ay

Cibali cam işçilerinin zammı

11 hakem Kurulu Cibali Cam işçileri ücretlerinin artırılması hakkındaki ihtilafımızı neticelendirmiş e bu fabrikada çalışan işçilere % 30 tutarında zam tensip etmiştir.

Sendikamız bu fabrikada iş vereni yüksek Hakem Kurulu nezdinde ihtarda bulunmuş - tur.

Tensikat

Müessesemiz işçilerinden olup 11 kişinin uzun müddet hastalıkları dolayısiyle iş kanunun 13 ve 16 maddelerine uyularak işveren tarafından işlerine nihayet verilmiştir.

Belki bu yekûnun daha ka - barık olması ihtimali çoktu. Sendikamızın teşebbüsü ve alâkadar makamların müdahalesile bu kabil işçilerin tensikatı durdurulmuştur.

İ T İ Z A R

Yazımızın çokluğundan (Camın Tarihi» ni koyamadık özür dileriz.

Peygamberimizden hadisler

— İşlerinizde ve hareketlerinizde temiz yürekli olunuz. Allah ancak iyi niyete dayanan işleri kabul eder.

— Dininde ihlâs üzere oldukça amelin az da olsa sana yeter.

— Dili ile kalbi bir olmayan kul, olgun mümin olamaz.

* * *

D O Ğ R U L U K

— Helâke sebep olacağını bilseniz bile yine doğruluğu bırakmayınız. Zira kurtuluş doğruluktadır. Sizi kurtuluşa götüreceğini bilseniz bile yalandan kaçınınız. Çünkü helâk olmak yalandadır.

— Gücünün yettiği kadar doğru ol ve insanlara iyi huy göster.

* * *

Ç A L I Ş M A K

— Helâl rızk kullanmak için yorulup yatanlar günâhları af ve mağfiret olunmuş olduğu halde uykuya varırlar.

— Allah yaptığı işi iyi yapan kimseyi sever.

* * *

SIHHATI KORUMA

— Uykudan uyanınca elinizi yıkamadıkça başka bir kap içine sokmayınız. Çünkü uyku haliyle elinizin nerelerde olduğunu bilemezsiniz.

— Yemeğin bereketi, yenmeden ve yendikten sonra ellerin yıkanmasındadır.

— Dişlerinizi temizleyiniz. Zira bu hâl temizliğin tâ kendisidir. Temizlik ise imanı davet eder. İmanda sahibi ile cennettir.

— Allahın bütün insanlara verdiği haklardan biri de her yedi günde bir başını ve bütün vücudunu yıkamaktır. (Bu; bir gün içinde yıkanma icabeden haller müstesnadır.)

— Allah her derde bir deva halketmiştir. Hastayı tedavide kusur etmeyiniz. Fakat haram ile tedavi etmekten de sakınınız.

Derleyen : H. K.

Ayda bir

Nazire

Bizim ikinci sayıdaki «Ayda Bir» epey sükse yaptı galiba.

İşçi arkadaşlardan ve işveren vekillerinden edindiğimiz intiba yukarıdaki gibi.

Bu arada mektup yazanlar da bulunmadı değil. Bu mektuplardan ikinci sayımızdaki Kime ne lâzıma? 'nazire olmak üzere Kim ne yer? Kim ne içer? Rüya tabirleri ve saire mevzuları ihtiva eden mektuplar da güzel buluşlar mevcut.

Suya sabuna dokunmayanlardan bir kaç tanesini beraberce gözden geçirelim:

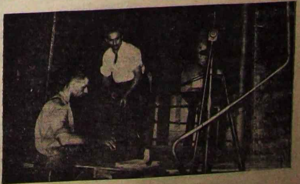
Kim ne Yapar? Başlıklı yazıdan bir iki satır.

Feederler	:	**Cam Kırığı**
Müdüriyet	:	**Tensikat**
Sendika	:	**İhtilaf**
Meclisi idare	:	**Hiiiiç**

⁂

Yine bize gönderilen yazılar arasında bir de «Rüyanızda kimi görseniz ne olur? İsimli not var bu notun al - tında deniliyor ki: Gece rüyanızla aşağıdaki şahıs ve şahıslardan kimi görseniz öbürsü gün tabirindeki şekilde bir durumda karşılaşacağınıza:

İmalât Şefini	:	**Yakında akort tarifenizin düşeceğine**
Umum Müdürü	:	**Tensikat olacağına**
Meclisi idareyi	:	**Her hangi bir isteğinizin red olacağına**
Muhasebe Müdürünü	:	**Zam alacağınıza İşarettir.**

G o b l e

1500 derece hareretle mücadele edin bu işçiler gördüğü gibi yine neş'elidirler.

Sendika ve işçilere yapılan baskıları teyit eden haberler Türk - İş'e gelmektedir

19/Ocak/1953 tarihinde Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından «Sendikalara ve Sendikalı işçilere yapılan baskılar hakkında yayınlanan beyannamede zikredilen hâdiseleri teyid ve takviye eden yeni bir çok haberler konfederasyona gelmektedir.

Gelen haberler aarsında, en tipik olanı Kütahya Valisi ile Cumhuriyet savcısının Değirmisaz kömür madeni işçeleri sendikasının, Genel Kurul toplantısına giderek bir teftiş havası yaratmak istemeleridir.

Kongrede işçilerin dileklerine tercüman olan bir işçinin sözlerini «komünizm» propagandası telâkki ettiğini söylüyen Cumhuriyet savcısının hiç bir şey yapamazsam onları makamını kasdederek on defa buraya getiririm» demesi ve Sendikacıları Ceza kanunun 142 nci maddesi ile tehdit etmesi çok manidar görülmüştür.

Memleketin muhtelif bölgelerinde yapılan backılar hakkında teşkilatlardan gelen yazılar içinde bu hâdiseye ait Eskişehir, Sakarya bölgesi İşçi Sendikaları Federasyonundan verilen malumat üzerine Konfederasyonca ehemmiyetle durulmaktadır.

Bu haber Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafında nidarî makamların Sendikalar üzerindeki baskıları - nın, Sendika ve teşkilatlanma hürriyetine idarî makamlar tarafından indirilmek istenen darbenin canlı bir delili telâkki edilmektedir.

Bilhasa kanunu tatbikle mükellef olan Kütahya Valisinin Basın mensuplarına «Sendikaları kaldırmak lâzımdır» demesi hayret ve esefle karşılanmıştır.

Durum hakkında gerekli tahkikatta bulunmak üzere Konfederasyon Başkanı İsmail İnan ile Konfederasyon Hukuk müşaviri Avukat Zeki Sıdal bu akşamki Ekspresle eskişehire hareket etmişlerdir. Tahkikat neticesinde elde edilen vesaike istinaden Vali ve Savcı hakında İçişleri ve Adalet Vekâletleri nezdinde Konfederosyon gerekli müracaatı yapacaktır.

Türkiye İşçi sendikaları

(Baş tarafı Sayfa 1 de)

lektif müzakere prensiplerinin uygulanmasına müteallik 98 numaralı Milletlerarası Çalışma sözleşmesinin onanması hakkında, 8/8/951 tarih ve 5834 sayılı kanunun 1 inci maddesiyle tasdik edilen söz leşmenin 1 ve 2 nci maddelerinde:

«İşçilerin sendika kurmak ve sendikaya girebilmek hürriyetlerinin herhangi bir suret te ihlâli halinde hükümetin gereken himayeyi göstermesi» kabul edilmesine ve teşkilatı Esasiye kanunun 70 ve 79 cu maddeleriyle şahs masuniyeti cemiyet kurma ve çalışma hür teminat altına alınmış olmasına rağmenbu güne kadar bu müracaatlardan bir netice çıkmamıştır.

Üzülerek belirtmek isteriz - ki, memleketimizin muhtelif bölgelerinde gerek idarî makamlar, gerek resmî ve hususî müesseselerde bu kabil baskılar devam etmekte ve baskıların neticesinde bir çok işçiler işlerinden çakıralmaktadır.

Bilhassa İktisadî Devlet teşekküllerinde yapılmakta olan bu kabil bacskıların müsebbipleri hakkında bir çok şikâyetler yapılmış olmasına rağmen şikâyetler Bölge Çalışma Müdürlüklerinde, Çalışma Vekâletinde yığılmakta, idarî hiç - bir faaliyet gösterilmediği gibi cevap dahi verilmemektedir.

Ayancık Orman işletmesinde çalışan sendikalı işçiler sendikalarından istifaya zorlanmakta ve işlerine kütle halinde son verilmektedir. Sendika ve Konfederasyonun müracatları neticesiz kalmış. Tarım Bakanı: «Çalışma Bakanı benim fabrikama ne karaşır?» demekle nasıl bir zihneyiten zebunu olduğunu göstermiş - tir.

İşçilere yapılan baskılar hakkında Ankara, İstanbul, İzmir Adana, Bursa, Tunçbilek, Gaziantep, Nazilli ve Zonguldaktan yapılan sayısız müracaatlar vardır.

Zonguldakta bir Hollanda şirketinin işçilere reva gördüğü muamele hakkında da halen hiç bir faaliyete geçilmediği ve hükümetin seyirci kaldığı basının ortaya koyduğu bir hakikattir.

Ankarada Kızılay Genel Merkezi depolarında çalışmakta olan işçiler hakları aradıklarından dolayı aynı kurumun idare meclisi azâsı olan bir mil letvekili tarafından: **«Bizimle ihtilafa düşen işçilerle beraber çalışamayız»** diye tehdit edilmişler ve Adalete intikal et - miş olan haklarından ve dâvalarından vazgeçmedikleri için işlerinden çıkarılmışlardır.

Bugün yürürlükte olan iş mevzuatı ile ilgili kanunların bilhasa iş ehemmiyetini tah - kim eden maddeleli tatbik edilmemektedir.

Devlet Demir Yolları işçi - leri kanunların tanıdığı birçok haklardan mahrumdurlar.

Bütün bu kanunsuz hareketler ve kanunu hiçe sayışlar ve idarî makamların lakaydisi karşısında Konfederasyonu - muz Anatüzüğümüzü tesbit et tiğihükümler müvacehesinde baskı nereden yapılırsa yapılsın, mücadelesine devam edeceğini umumî efkâra bir kere daha açıklamayı ve bu baskılar karşısında husule gelecek aksülamelller sonunda memleketin işhayatında belirebilecek olan fena neticelerden dolayı hükümetin nazarı dikkatini çekmeyi bir vazife sayar.

İcra Heyeti

İş ahlâkı

(Baştarafı sa. - de)

mili anlayış olduğundan onlardan bir ;ok noktalarda ayrıllacağımız muhakkaktır. Bu ci - hetlerin sebep ve neticelerini tahlil ise yine bizim harcımız değildir. Onun için yazımızda, onlarla müşterek olması lâzım gelen ve hiç bir zaman hiç bir yerde değişmeyecek tek prensipten bahsedeceğiz. Bu faktör ki acil gayenin tahakkukunda daima en hayati rolü oynuyor. Tek hedefi ise cemiyeti için en fazla nafi olup en müreffeh yaşamayı temin etmektir. Bunun gerçekleşmesi için kimse ye bir fedakârlık tahmil edilmiyor. Sadece bir anlayış umumî bir anlayışyani müşterek bir ahlâk isteniyor. Yani tasarruf ve çalışmada müşterek menfaat, anlayış ve duyuşuna muvazi yürümek için gafletten uyanıp basit ve bayağı kaprislerden sıyrılamamız. Bu gibi (bizim anlayışımıza göre) suçlar bitabi kanun ve nizamların kapsamından sıyrılacak cinsten seyyal bir bünyeye sahiptirler.

Sanayi mahfillerinde, yani fabrika v.s. gibi yerlerdeki çalışmalar kollektif cinstendir. Kollektif işler ise bütünü teşkil eden elemanların bencillikten, egoizm'den tecerrüt etmesi, yekvücut yaratmaları icabeder. Bütün ileri memleketler bu ahlâkı iktibas edenler olmuştur. Geri memleketler ise, yegân yegân kıymetlerin mevcudiyetlerine rağmen iş - de tesanüdü unutup, herkezin kendi gemisini yürütmek istediği toplum mes'uliyet hissinden mahrum emekçilerin bulunduğu memleketlerdir. Biz de ise bir çok sahalarda duçar olduğumuz geriliğin te ksebebi bu olmamakla beraber hiç rolü olmamıştır da deyemeyiz. Bilhasa Sendika gibi teşekküllerin ortaya çıkmasiyla top - lum şuuru bizde yeni yeni teşebüse başlamış sayılır. Çünkü bu güne kadar işçimiz hiç kimse ve hiç bir devlet ve yeşekkül tarafından düşünülmediği için çalışma ve hareketlerinde başkalarını ve ait olduğu cami anın müşterek gayesine hiz - met etmeyi - iş tesanüdü - düşünmeye alıştırılmamışlardır. Bunun neticesi olarak bugün işyerlerimizide kısmen, işçilerimiz başarıya giden tek yolun el ele vermek değil omuz daşlarını iptal ve ekarte ederek meydanı kendisine inhisar ettirmek olduğunu zannet tiklerini büyük bir teesürle müşahade etmekteyiz. Kimsenin günahı yok ferdler, asırlar boyunca münferit bir zihniyet le yoğrula gelmişlerdir. Halbu ki bu günün işyerleri ancak koro halinde çalışabilir. Her işçinin kendi dümenine bakması ise cümlemiz için dolayısiyle cemiyetimiz için bir facia olurdu. Geçen asırlardan tevarüs eden bu taraflarımı - zın işyerlerinde malhuz neticeyi oldukça köstekledigi acı bir hakikattir. İktibas ettiği - miz bu ahlâk, bizde belli başlı üç mümeyyiz tip işçi yaratıyor.

Birincisi bildiğimiz çalışkan fedakâr ve muti işçi. İnsanı duygu ve mantıkları galip kimseler. Yaradılışın lutfu. Bu günedek ne yapılmışsa sırf o nun eseri ve hüsnüniyetinin müsbet bir neticesidir. Bütün millet ve memleketin mukad deratı yalnız onların sırtına tevdi edildiği için bu vesile ile onlara olan güven ve bü - yük hörmetimi tekrar etmek isterim. O varlığımızın hepsi değilse de en büyük parçası - dır. Onun hakkında söylene - cek tek söz budur.

İkinci tip çalıştığı yerden ve yaptığı işden habersiz, bir ağaç gibi rahat, tembel ve dal gacı işçi, bu tip, yine bir nevi egoizme düşerek gününü doldurup yevmiyesinin kaydın - dan başka bir şeyle ilgilenmez. Çalışıyormuş gibi görünüp mümkün olduğu kadar çalışmadan lüzumsuz ve mevcudiyet olduğu halde kendi kendinden utanma nedir bilmiyen hatta bunu bir zafer ve başarı gibi telâkki eden işçi. O ka - zancını aldığı para ve geçirdiği dalganın oranı ile ölçer. Kalbinde gerçekten kimseye karşı bir kötülük yoktur ama. netice itibarile bu dostun dost larına ettiğini yüz düşman bir olsa edemezdi. Bu tip işçinin erişmek için çırpındığımız za feri ne türlü köstekledigi tari felere sığmaz.

Üçüncü tip işçi ise bu an - lattıklarımızın tam zıddıdır. İşine son derece bağlı olur. Ancak bağlılığı müşterek men faatlerimizin tahakkukuna ma tuf değildir. İlhamını yine menfaatpereslikten alır ve böy le olduğu için çalışması müşterek menfaatlerimizi koruya - cak unsurlardan maalesef mahrumdur. Bu mücerret çalışma ekseriya hakikatte zarar lı neticeler vermektedir. Çünkü bu tip yani haris ve egoist işçi kendi eserini görünür ve belirli kılmak için, münasebet siz bir haset duyğusila omyzdaşlarının çalışmalarını rakip addeder ve komşu düzenleri yıkmak ister. Çünkü onu alâ kadar eden yalnız yalnız ken di muvaffakiyetidir. Fabrika, cemiyet gibi geniş mânadaki mevhumlar onun için hafif, hava gibi bir şeydir. İş yerleri nin mümeyyiz tiplerinden olan bu ahlâkdaki, işçiler yalan dolap, entrika, zımmî sabotaj gibi ahlâksızları kanun ve nizamların barajından korunmasını pek iyi bilen şeytani zekâlı kimseler olurlar. Mesnet olarak işe karşı bir bağlanış arzettikleri için hüsnüniyet sahibi işçilerin saflarına girerek onların eserlerini mikrop gibi kemirirler. Ferdi ihtirasından mülhem alan çalışkanlığına rağmen toplum olarak sağlayacağı netice elbette müsbet olmayacaktır ki bu gibiler gayelerine ulaşmak için kullan - dıkları hileli vasıtalarla sair iyi niyet sahibi işçilerin de morallerini bozmaları cabadan - dır.

İleri memleketlerle aramızdaki mesafenin kapatılması için her birimizin cemiyetimize ve istikbalimize karşı ta - savvur edemediğimiz kadar büyük mesuliyetleri müdrik olara kiiy ve temiz bir yürekle enerji ve zekâmızı yalnız ve yalnız geniş ve ulvi mânadaki menfaatlerimizin yaratılmasına hasbeten hasretmemiz şart üstü şarttır. Saniyelerimizin bile büyük değerler taşıdığı şu kritik devirde çalışma saatlerini yüzde yüz dalgaya çevirmek veya sırf kendi varlığını öğüp sivriltebilmek için en mukaddes ve müsbet gayemizi gürültüye getirmenin bize nelere mal olduğunu ve olabileceğini düşünürsek bu gibi kimselere ne türlü lânet yağdırma - mız icabettiğini kolayca tahmin edebilirsiniz.

Basit bir misalle söylediklerimizi bağlıyalim: Biz şimdi kuvvetli bir düşman karşısında bir sahrada canını dişine takıp savaşan saflar gibi omuz omuza yüreğimizde herkese ve her şeye karşı muhabbetli bir imanla, hep bir ağızdan türkü söyler gibi memleketimizin muallak işlerinden payımıza düşeni ihmal etmemeliyiz. Yeniden ve hepbirden iktibas edeceğimiz ahlâk budur.

Bu diyardan gidemeyeceğimize göre bu deveyi gütmeliyiz.

H. Türkay

İŞÇİ ARKADAŞ

Teksif Federasyonu tarafından 1953 yılı için bir takvim hazırlanmaktadır.

Bu takvimlerde Sendika tarihi ve Türk - İş hakkında bir çok malûmatlara havi bu takvim işçi arkadaşlarımıza çok faydalıdır.

Muhakkak bu takvimi bekleyiniz.